

Nuuk, 18.08.2014

Til Grønlands Selvstyre

Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked

[SIIN@nanoq.gl](mailto:SIIN@nanoq.gl) og [cach@nanoq.gl](mailto:cach@nanoq.gl)

### **Vedr.: høring af forslag til ændring af råstofloven**

#### *Overordnede kommentarer*

Transparency International Greenland er en organisation, der arbejder for forebyggelse af korruption i Grønland i samarbejde med den internationale paraplyorganisation Transparency International.

Transparency Greenland udgav i januar 2012 et studie udført af Nordic Consulting Group A/S *Integrity study of the public sector in Greenland*. En af anbefalingerne i denne rapport var en forbedret klagebehandling, en anden at fordele myndighedsbehandlingen på mineralområdet over flere ressortområder. Med ændringerne i 2012 til Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 blev der taget et vigtigt skridt for disse to forhold. Ydermere anbefales i rapporten, at der skabes bedre transparens i forhold til offentlighed i forvaltningen.

Vi finder det betænkeligt, at Naalakkersuisut fremlægger et forslag der som hovedregel undertager modtagne dokumenter fra aktindsigt, hvilket vil medføre endnu større lukkethed omkring aktiviteter på råstofområdet. Det er Transparency International Greenlands opfattelse, at der allerede i dag er underskud af gennemsigtighed i forhold til råstofaktiviteterne og såfremt journalister, interesseorganisationer eller almindelige borgere ikke kan søge aktindsigt i de dokumenter, som tilgår råstofmyndighederne, vil det forværre gennemsigtigheden på området.

Råstofloven ændres flere gange i løbet af få år. Navnlig i forhold til klageadgangen giver dette indtryk af, at man ikke baserer sine ændringer på erfaringer.

Transparency International Greenland støtter sig til Transparency International, når vi fremhæver at jo mere man begrænser gennemsigtigheden, desto mere højner man risikoen for korruption. Korruption "undermines democracy and the rule of law, leads to violations of human rights, distorts markets, erodes quality of life and allows organized crime, terrorism and other threats to human security to flourish" har FN's generalsekretær Kofi Annan udtalt<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Kofi Annan, Foreword to UNCAC, 2004

### Uddybende kommentarer

Vedr. § 3: Transparency International Greenland ser med tilfredshed den tydelige adskillelse af myndighedsbehandlingen mellem ressortdepartement for råstoffer og ressortdepartementet for miljø.

Vedr. § 3a: Transparency International Greenland stiller sig helt uforstående over for den foreslåede undtagelse fra aktindsigtsreglerne i landstingslov om offentlighed i forvaltningen, når der udveksles dokumenter mellem ressortdepartementerne. Mineralske råstoffer bør i lighed med andre naturgivne ressourcer betragtes som samfundets fælles ejendom, en fælles ejendom som alle borgere har interesse i at blive inddraget i forvaltningen af. Derfor burde myndighederne hellere indføre mere offentlighed omkring aktiviteterne i stedet for at undtage området for aktindsigt.

Vedr. § 3a, stk 2: Det fremgår af forslaget, at dokumenter tilgås myndighederne til brug for en afgørelse er undtaget af reglerne om aktindsigt, indtil afgørelsen er truffet. Dette forslag går direkte imod Naalakkersuisuts politik om åbenhed, som fremgår af Koalitionsaftalen 2013-2017.

Bemærkninger til bestemmelsen henviser til den administrative byrde ved aktindsigtsbegæring. TIG mener, at der skal helt særlige tungtvejende grunde til at begrænse offentlighedens adgang til information via aktindsigt. Henvisning til administrativt arbejde ved aktindsigtsbegæring, er efter Transparency International Greenlands opfattelse ikke en saglig grund til at fravige offentlighedslovens principper om aktindsigt. Ved at lægge flere oplysninger ud fra start og derefter løbende give meroffentlighed vil administrationen blive sparet for at skulle forholde sig til individuelle henvendelser.

"Undtagelserne for reglerne efter stk. 1 ophører, når der er truffet en afgørelse i den pågældende sag". Naalakkersuisoq Jens Erik Kirkegaard informerede ved et borgermøde i foråret om, at det var svært/umuligt at nægte et selskab tilladelse, når dette havde fået ret til forundersøgelser og havde brugt ressourcer herpå. Netop en sådan udtalelse tydeliggør, at der er behov for aktindsigt og høringer af borgerne på et tidligt tidspunkt og ikke når en sag er afgjort.

Vedr. § 3b: Derudover undrer det Transparency International Greenland, at der intet er nævnt i bemærkningerne om årsagen til ophævelse af klageadgangen. Vi hilste i 2012 forslaget om at fastsætte lovbestemmelser om adgang til klage over afgørelser velkomment og anførte, at adgangen til administrativ rekurs burde være gældende for alle Selvstyrets ressortområder. Det anbefales derfor, at § 3b i nugældende lov fastholdes.

#### Opsummering af ændringsforslag

Adskillelsen af myndighedsbehandlingen hilses velkommen, men ellers mener Transparency International Greenland, at lovforslaget medvirker til mindre gennemsigtighed og åbenhed på råstofområdet, hvilket vi på det kraftigste må fraråde, da netop råstofområdet er et risikoområde for korruption. Det er vores opfattelse, at der tværtimod er behov for mere åbenhed på området, da åbenhed og gennemsigtighed er de bedste midler mod korruption.

Med venlig hilsen



Med venlig hilsen,  
Anita Hoffer  
Formand